

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično
gonjenje lica odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-03-69-T
Datum: 22. jul 2010.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VEĆEM I

U sastavu: sudija Alphons Orie, predsjedavajući
sudija Michèle Picard
sudija Elizabeth Gwaunza

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 22. jula 2010.

TUŽILAC

protiv

**JOVICE STANIŠIĆA
FRANKA STANIŠIĆA**

JAVNO

**ODLUKA PO HITNOM ZAHTEVU STANIŠIĆEVE ODBRANE ZA
PRIVREMENO PUŠTANJE NA SLOBODU**

Tužilaštvo

g. Dermot Groome

Vlada Republike Srbije

posredstvom ambasade Republike Srbije
u Kraljevini Holandiji

Vlada Kraljevine Holandije

Branioci Jovice Stanišića

g. Geert-Jan Alexander Knoops
g. Wayne Jordash

Branioci Franka Simatovića

g. Mihajlo Bakrač
g. Vladimir Petrović

I. ISTORIJAT POSTUPKA

1. Dana 11. juna 2010. godine Stanišićeva odbrana zatražila je da Veće uputi dr Eekhofa, nadležnog lekara (dalje u tekstu: lekar) da odgovori na šest pitanja (dalje u tekstu: Molba), koja su se odnosila na zdravstveno stanje Jovice Stanišića (dalje u tekstu: optuženi), imajući u vidu potencijalni zahtev za privremeno puštanje na slobodu.¹ Dana 25. juna 2010. godine tužilaštvo je odgovorilo da se ne protivi Molbi.² Dana 28. juna 2010. godine Veće je odobrilo Molbu i pozvalo lekara da do 5. jula 2010. godine dostavi izveštaj.³ Dana 2. jula 2010. godine lekar je u izveštaju o zdravstvenom stanju optuženog odgovorio na dotična pitanja..⁴

2. Dana 6. jula 2010. godine Stanišićeva odbrana je podnela zahtev za privremeno puštanje na slobodu tokom letnje pauze u radu Suda ili u bilo koje vreme koje Veće oceni kao primereno (dalje u tekstu: Zahtev).⁵ Tog istog dana Veće je tužilaštvu odredilo rok do 12. jula 2010. godine za podnošenje odgovora.⁶ Dana 9. jula 2010. godine tužilaštvo je odgovorilo na Zahtev, tražeći da ga Veće odbije ili, alternativno, da zatraži od optuženog da se vrati s privremenog boravka na slobodi znatno pre nastavka postupka i da se vrati odmah ukoliko se njegovo zdravstveno stanje pogorša.⁷ Dana 9. jula 2010. godine država domaćin Međunarodnog suda dostavila je, na osnovu pravila 65(B) Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik), dopis u kojem se navodi da se ne protivi Zahtevu.⁸ Dana 20. jula 2010. godine Stanišićeva odbrana je dostavila prilog

¹ Molba Stanišićeve odbrane da nadležni lekar dostavi stručno mišljenje, 11. jun 2010. godine.

² Odgovor tužilaštva na Stanišićevu Molbu da nadležni lekar dostavi stručno mišljenje, 25. jun 2010. godine.

³ T. 5961-5962.

⁴ Izveštaj nadležnog lekara u vezi sa zdravstvenim stanjem g. Jovice Stanišića, 2. jul 2010. godine (dalje u tekstu: Izveštaj lekara).

⁵ Hitni zahtev Stanišićeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu, 6. jul 2010. godine.

⁶ T. 6116-6117.

⁷ Odgovor tužilaštva na Hitni zahtev Stanišićeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu, 9. jul 2010. godine (u daljem tekstu: Odgovor).

⁸ Dopis Ministarstva spoljnih poslova Kraljevine Holandije o privremenom puštanju na slobodu g. Jovice Stanišića, 9. jul 2010. godine.

Zahtevu, uključujući izjavu o odricanju prava koju je potpisao optuženi (dalje u tekstu: Prilog).⁹

II. ARGUMENTACIJA STRANA U POSTUPKU

3. Stanišićeva odbrana tvrdi da se zdravstveno stanje optuženog značajno poboljšalo i da je stabilno.¹⁰ Ona, pored toga, navodi da zdravstveno stanje optuženog više nije prepreka za prisustvovanje pretresima, da je on sarađivao tokom pretresnog postupka i da će se vratiti u Pritvorsku jedinicu Ujedinjenih nacija (dalje u tekstu: PJUN) kada mu se to naloži.¹¹ Stanišićeva odbrana navodi da je optuženi dao uputstvo da Zahtev posluži kao odricanje njegovog prava da prisustvuje suđenju u malo verovatnom slučaju da zbog bolesti bude sprečen da se odmah vrati u PJUN.¹² Stanišićeva odbrana tvrdi da se privremeni boravak na slobodi, po potrebi, može ukinuti pre kraja pauze u radu Suda kako bi optuženi mogao da se oporavi od eventualne bolesti pre nastavka sudskog postupka.¹³ Stanišićeva odbrana, osim toga, navodi da je Republika Srbija (dalje u tekstu: Srbija) potvrdila garancije koje je dala još 9. oktobra 2009. godine i da je Vojnomedicinska akademija dostavila garancije o pružanju medicinskih usluga i dostavljanju periodičnih lekarskih izveštaja.¹⁴ Naposljetku, Stanišićeva odbrana tvrdi da će kratak period privremenog boravka na slobodi, tokom kojeg bi optuženi mogao da bude sa svojom porodicom, doprineti njegovom tekućem oporavku.¹⁵

4. Tužilaštvo tvrdi da ne postoje dovoljne garancije da bi medicinski režim u Beogradu bio odgovarajuća zamena za složenu infrastrukturu praćenja, ocene i lečenja koja postoji u PJUN, a koja je potrebna da bi se održalo stabilno stanje optuženog.¹⁶ Tužilaštvo, pored toga, navodi da nedavni izveštaji o problemima s kamenom u bubregu i

⁹ Prilog Hitnom zahtevu Stanišićeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu podnetom 6. jula 2010. godine, 20. jul 2010. godine.

¹⁰ Zahtev, par. 3, 8-9.

¹¹ Zahtev, par. 3, 9-10.

¹² Zahtev, par. 10.

¹³ *Ibid.*

¹⁴ Zahtev, par. 6; Dodaci A-C.

¹⁵ Zahtev, par. 3, 8.

¹⁶ Odgovor, par. 6, 8-9.

teška alergijska reakcija na lekove pokazuju krhkost stanja optuženog i da bi se prekidanjem sadašnjeg režima nege optuženog moglo rizikovati pogoršanje njegovog stanja, što bi dovelo do odgađanja postupka.¹⁷ Tužilaštvo takođe navodi da bi, ukoliko se tokom privremenog boravka na slobodi zdravstveno stanje optuženog pogorša, primereni pravni lek bilo odgađanje postupka dok optuženi ne bude sposoban da se vrati, a ne njegovo odricanje prava da prisustvuje suđenju.¹⁸ Tužilaštvo, na kraju, navodi da bi, umesto privremenog puštanja na slobodu, mogli da se istraže alternativni načini da optuženi ostvari neposredan kontakt sa svojom porodicom.¹⁹

III. MERODAVNO PRAVO

5. Veće podseća na merodavno pravo koje reguliše privremeno puštanje na slobodu i postupak privremenog puštanja na slobodu, kako je navedeno u ranijim odlukama ovog Veća.²⁰

IV. DISKUSIJA

6. Što se tiče pitanja da li će se optuženi, ukoliko bude privremeno pušten na slobodu, vratiti na suđenje, Veće podseća na diskusiju u “Odluci po Hitnom zahtevu Stanišićeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu” od 31. marta 2010. godine (dalje u tekstu: Odluka od 31. marta 2010. godine).²¹ Pored toga, Veće ima u vidu i garancije koje je potvrdila Republika Srbija i pridaje im odgovarajuću težinu.²² Osim toga, iako je izvođenje dokaza dodatno odmaklo od donošenja Odluke od 31. marta 2010. godine, Veće ne smatra da je ta promena takva da daje povoda za osnovanu bojazan da će

¹⁷ Odgovor, par. 6-9.

¹⁸ Odgovor, par. 11.

¹⁹ Odgovor, par. 10.

²⁰ V. Odluka po zahtevu Simatovićeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu, 15. oktobar 2009. godine, par. 10-12; Odluka po zahtevu Simatovićeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu tokom zimskog sudskog raspusta, 15. decembar 2009. godine, par. 11-12; Odluka po hitnom zahtevu Stanišićeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu, 31. mart 2010. godine, par. 19-21.

²¹ Odluka od 31. marta 2010. godine, par. 23-24.

²² Zahtev, par. 6, Dodatak A.

optuženi pokušati da pobjegne. Iz tih razloga, Veće je uvereno da će se optuženi, ako bude privremeno pušten na slobodu, vratiti na suđenje.

7. U vezi s tim da li će optuženi, ako bude privremeno pušten na slobodu, predstavljati opasnost za ijednu žrtvu, svedoka ili bilo koje drugo lice, Veće podseća na svoju diskusiju u Odluci od 31. marta 2010. godine.²³ S obzirom na to da Veće od donošenja odluke od 31. marta 2010. godine nije dobilo bilo kakve informacije koje bi ukazivale na promenu okolnosti u vezi s tim, ono je uvereno da optuženi, ako bude privremeno pušten na slobodu, neće predstavljati opasnost za ijednu žrtvu, svedoka ili bilo koje drugo lice.

8. Razmatrajući da li je primereno da se u ovom predmetu odobri privremeno puštanje na slobodu, Veće je posebnu pažnju dalo svojoj obavezi da izbegne nepotrebne prekide u sudskom postupku.²⁴ U Odluci od 31. marta 2010. godine, Veće je konstatovalo da zdravstveno stanje optuženog sa sobom stalno nosi nepredvidivi rizik od pogoršanja.²⁵ Lekar je u svom izveštaju naveo da se od 31. marta 2010. godine opšte mentalno i fizičko zdravstveno stanje optuženog očigledno poboljšalo.²⁶ Prema rečima lekara, privremeno puštanje na slobodu, uključujući putovanje u Beograd, ne bi povećalo rizik od pogoršanja fizičkog zdravstvenog stanja optuženog.²⁷ Veće, pored toga, napominje da je optuženi poslednjih meseci uspevao da prisustvuje sudskom postupku. Međutim, od 31. marta 2010. godine, optuženi je u dva navrata imao problema usled kamena u bubregu.²⁸ Kako je naveo lekar, ti problemi će se ponovo javljati u budućnosti u nepredvidljivim trenucima, pošto je lečenje optuženog ograničeno zbog njegovih drugih zdravstvenih problema.²⁹ Osim toga, optuženi je u tom istom periodu imao alergijsku reakciju na jedan od lekova koje je uzimao.³⁰ Lekar u izveštaju navodi da je taj lek posle toga izbačen iz

²³ Odluka od 31. marta 2010. godine, par. 26.

²⁴ Odluka od 31. marta 2010. godine, par. 28.

²⁵ Odluka od 31. marta 2010. godine, par. 31.

²⁶ Izveštaj lekara, str. 1.

²⁷ Izveštaj lekara, str. 1-2.

²⁸ *Ibid.*, T. 6102.

²⁹ Izveštaj lekara, str. 2.

³⁰ Izveštaj lekara, str. 1-2; T. 5509.

terapije, zbog čega se optuženom polako pojačavaju simptomi kolitisa.³¹ Usled medicinskih komplikacija optuženog, Veće nije moglo da sasluša svedočenja svedoka tokom nedelje koja je počela 7. juna 2010. godine, kao ni 5. jula 2010. godine.³² Na osnovu informacija koje je lekar dostavio u izveštaju od 2. jula 2010. godine, kao i iz drugih izveštaja lekara o kretanju zdravstvenog stanja optuženog posle 31. marta 2010. godine,³³ Veće konstatuje da njegovo zdravstveno stanje i dalje nosi nepredvidivi rizik od pogoršanja.

9. Veće je ranije stalo na stanovište da je kontinuitet postojećeg sistema lečenja optuženog od suštinskog značaja za obezbeđivanje pravičnog i ekspeditivnog vođenja postupka u ovom predmetu.³⁴ Veće, osim toga, podseća da, čak i da se lečenje u Beogradu može osigurati na nivou koji je optuženom na raspolaganju u PJUN, iznenadno pogoršanje njegovog zdravstvenog stanja može uticati na sposobnost optuženog za povratak u Hag.³⁵ Zbog toga je Veće ranije zaključilo da bi pogoršanje do kojeg bi došlo izvan PJUN moglo dovesti do ozbiljnih poremećaja u sudskom postupku.³⁶ U Zahtevu i Prilogu, optuženi se odriče prava da prisustvuje suđenju u slučaju da zbog bolesti bude sprečen da se vrati u Hag. Veće ceni to što optuženi, odričući se svog prava na osnovu člana 21(4)(d) Statuta Međunarodnog suda da mu se sudi u njegovom prisustvu, izražava svoj kooperativan stav po pitanju nastavka suđenja. Slobodno i nedvosmisleno odricanje prava na suđenje u prisutnosti, učinjeno uz punu svest, ne mora, zavisno od okolnosti, da predstavlja kršenje prava optuženog na suđenje u prisutnosti.³⁷ Međutim, značajno pogoršanje zdravstvenog stanja optuženog tokom privremenog boravka na slobodi moglo bi da ga spreči da se vrati u Hag tokom dužeg vremena. Veće smatra da bi anticipatorna

³¹ Izveštaj lekara, str. 2.

³² T. 5509, 5514-5515, 5596-5600, 5682-5683, 6102-6103.

³³ V. Izveštaji lekara o zdravstvenom stanju g. Jovice Stanišića podneti 26. maja 2010, 2. juna 2010, 3. juna 2010, 4. juna 2010, 5. jula 2010. i 14. jula 2010. godine.

³⁴ Odluka po Hitnom zahtevu Stanišićeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu tokom predstojeće pauze u radu Suda, 22. jul 2009. godine, par. 23; Odluka od 31. marta 2010. godine, par. 33.

³⁵ Odluka od 31. marta 2010. godine, par. 31, 33.

³⁶ *Ibid.*

³⁷ *Tužilac protiv Tihomira Blaškića*, predmet br. IT-95-14-AR108bis, Odluka po zahtjevu Republike Hrvatske za preispitivanje odluke Raspravnog vijeća II od 18. srpnja 1997, 29. oktobar 1997. godine, par. 59; *Protas Zigiranyirazo protiv tužioca*, ICTR-2001-73-AR73, Odluka po interlokutornoj žalbi, 30. oktobar 2006. godine, par. 14; *Ferdinand Nahimana i drugi protiv tužioca*, ICTR-99-52-A, Presuda, 28. novembar 2007. godine, par. 95-109, 116.

izjava optuženog o odricanju prava na suđenje u prisutnosti bila nezadovoljavajuće pravno rešenje u sadašnjoj situaciji u kojoj je optuženi objektivno izložen riziku da ne bude u mogućnosti da prisustvuje suđenju tokom dužeg vremena. Veće, osim toga, u vezi s tim napominje da bi tokom tog vremena optuženi bio u Beogradu, gde možda ima samo ograničenu mogućnost da efikasno učestvuje u postupku ili da daje uputstva braniocima. Dugoročnije gledano, istinski dobrovoljna priroda takve izjave o odricanju prava na suđenje u prisutnosti, uzrokovana hroničnom bolešću optuženog, mogla bi se dovesti u pitanje. Shodno tome, Veće ostaje uvereno da bi, uprkos izjavi optuženog da se odriče prava na suđenje u prisutnosti, pogoršanje do kojeg bi došlo izvan PJUN moglo dovesti do ozbiljnih poremećaja u sudskom postupku. Veće podseća da je postojanje tog rizika snažan argument protiv odobravanja Zahteva za privremeno puštanje na slobodu.³⁸

10. Lekar, osim toga, u izveštaju navodi da bi se, iako je optuženi uspeo da preko telefona delimično reši svoje lične probleme vezane za porodicu, neki od tih problema mogli efikasnije rešiti u ličnom kontaktu.³⁹ Kako navodi lekar, čak i delimično uspešan ishod na tom planu umanjio bi nevolje optuženog i njegov osećaj nesposobnosti, čime bi se poboljšalo njegovo duševno i fizičko stanje.⁴⁰ Veće prihvata da takvi lični susreti s porodicom mogu pomoći optuženom da reši svoje lične probleme, ali smatra da umesto toga treba dalje istražiti mogućnosti da se taj kontakt olakša u okviru PJUN.

11. Odmeravajući razloge u prilog privremenog puštanja na slobodu koje je iznela odbrana i mogući uticaj koji bi odobravanje Zahteva imalo na budući tok suđenja, kao što je gore obrazloženo, Veće konstatuje da Zahtev ne treba odobriti.

V. DISPOZITIV

12. Iz gorenavedenih razloga, na osnovu pravila 54 i 65 Pravilnika, Veće **ODBIJA** Zahtev.

³⁸ Odluka od 31. marta 2010. godine, par. 31, 33.

³⁹ Izveštaj lekara, str. 1.

⁴⁰ Izveštaj lekara, str. 2.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu se merodavnom smatra verzija na engleskom.

/potpis na originalu/

sudija Alphons Orie,
predsedavajući

Dana 22. jula 2010. godine
U Hagu,
Holandija

[pečat Međunarodnog suda]